

Posudek k diplomové práci

Bc. Pavly Černé

Pojetí smrti z pohledu odborné literatury, terminálně nemocných osob, jejich rodinných příslušníků a pracovníků hospicové péče

Jaký vliv má blízkost smrti a umírání na životní hodnoty člověka?

Formální stránka:

Práce svým rozsahem, jazykovou a grafickou úrovní odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Obsahuje všechny požadované náležitosti a nalezneme v ní jen menší množství pravopisných chyb, překlepů a neobratných formulací. Například v prepisech rozhovorů uvedených v přílohách jsou opakovaně uváděny otázky v ženském rodě, ačkoli jsou kladeny mužům (s. 93, 94, 96). Bibliografické citace a odkazy v textu odpovídají příslušné normě.

Obsahová stránka:

Autorka si v úvodu zřetelně klade cíl práce - zjistit, jak vybrané skupiny osob pohlíží v kontextu blížící se smrti na své životní hodnoty. Struktura práce odpovídá tomuto cíli. V první kapitole předkládá přístupy různých vědních disciplín k tomuto tématu (filosofie, psychologie, sociologie, medicíny a etiky). Dále (ve druhé kapitole) se zabývá tématem hodnot, procesu umírání a kvality života. Autorka zde čerpá z relevantních a aktuálních zdrojů informací, mapuje stávající poznání v oblasti řešeného problému a prokazuje též schopnost formulovat své vlastní závěry. Následuje praktická část práce, v níž jsou představeny cíle práce a výzkumné otázky, zvolená metoda a výsledky výzkumu.

V teoretické části práce, kde se autorka snaží představit přístupy různých vědních disciplín k tématu smrti a umírání a ocitá se tak před poměrně náročným úkolem, sledujeme určitou nesystematičnost ve zpracování tohoto tématu. Zatímco v podkapitole 1.1 představuje a srovnává přístupy různých autorů z oblasti filosofie, v dalších podkapitolách (1.2-1.6) se zabývá spíše dílčími tématy, které ne vždy spadají výlučně pod daný obor, spíše se jedná o témata, která se prolínají do zorného úhlu různých vědních disciplín - například téma eutanázie, rituálů a pod.. V podkapitole 1.6, kde nastiňuje teologický pohled na dané téma najdeme některé dosti vágní formulace jako např: *smrt je považována za mzdu hříchu, kterého se dopustil člověk ochutnáním jablka ze zapovězeného stromu...* Autorka předkládá pohled Bible na smrt, ale neodvolává se na Bibli, ale na několik titulů z oblasti spirituální teologie (A. Grün) a pastoračně-psychologickou příručku J. Křivohlavého a S. Kaczmarczyka. Potom vznikají v textu problematická místa - například na s. 21 píše: *...Ve své situaci tedy ani podle Písma nebude člověk sám, protože na jeho odevzdání se čeká Bůh a každý má svého strážného anděla, který jej v hodině smrti přenáší k Bohu.* Když by nás zajímalo, kde v Písmu nalezneme takové tvrzení, najdeme odkaz na A. Grüna. Vzhledem, že se nejedná o teologickou práci, lze tento postup tolerovat. Avšak tvrzení: *smrt je propojovacím článkem*

DP

neustálého koloběhu lidstva. Vždyť se často mezi lidmi říká: "jeden musí umřít, aby se druhý mohl narodit", už má blíže k reinkarnační teorii, než ke křesťanskému pohledu na smrt.

Autorka se důsledně drží zvoleného tématu, v textu uvádí pouze důležité údaje, další související fakta uvádí v přílohách.

V praktické části jsou zřetelně stanoveny cíle i metody výzkumu. Autorka si zvolila obtížný úkol, výzkum prováděla ve dvou hospicových zařízeních mezi umírajícími, jejich příbuznými a zaměstnanci. Vzhledem k náročnosti zkoumaného tématu lze akceptovat i nižší počet respondentů. Výsledky přehledně představuje v kapitole 5, kde shrnuje odpovědi respondentů jednotlivých skupin k výzkumným otázkám a v kapitole 6, kde je srovnává s poznatky získanými z odborné literatury a s výsledky jiných výzkumů na podobné téma.

Práci lze označit za velmi poctivě zpracovanou a též i prakticky využitelnou.

Doporučuji ji k obhajobě a hodnotím jako

výbornou.

Michaela Vlčková

